

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ฝ่ายตรวจสอบ ๒ กลุ่มตรวจสอบภายใน โทร. ๐ ๒๕๕๐ ๔๑๐๔

ที่ สธ ๐๙๒๕.๐๓/๒๖๖.๒

วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง รายงานสรุปผลการปรับปรุงเพื่อพัฒนาองค์กร (Corrective Action Request Summary Report)

ของหน่วยงานสังกัดกรมอนามัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

เรียน ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน

ตามหนังสือกลุ่มตรวจสอบภายใน ที่ สธ ๐๙๒๕.๐๓/ว๔๓๗ ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๗ เรื่อง รายงานผลการประเมินการตรวจสอบภายในเบื้องต้นด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Audit Checklist) ของหน่วยงานสังกัดกรมอนามัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ กลุ่มตรวจสอบภายในได้สรุปรายงานผลการประเมินการตรวจสอบภายในเบื้องต้นด้วยระบบ Audit Checklist แก่อธิบดีกรมอนามัยทราบ พร้อมแจ้งผลการประเมินฯ รายงานให้หน่วยงานสังกัดกรมอนามัย ดำเนินการปรับปรุงแก้ไข พร้อมแนบหลักฐานประกอบการแก้ไขนำเข้าสู่ข้อมูลในระบบ Audit Checklist ให้แก่กลุ่มตรวจสอบภายใน ภายในวันที่ ๓๑ กรกฎาคม นั้น

ในการนี้ ฝ่ายตรวจสอบ ๒ ได้จัดทำรายงานผลการปรับปรุงเพื่อพัฒนาองค์กร (Corrective Action Request Summary Report) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ เสร็จสิ้นแล้ว ดังรายละเอียดที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบโปรดลงนามหนังสือเสนอผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน เพื่อฝ่ายตรวจสอบ ๒ จะได้ดำเนินการเสนอรายงานฯ ดังกล่าวต่ออธิบดีกรมอนามัยต่อไปด้วย จะเป็นพระคุณ

พิภาพ

(นางสาวพิชชากร จิวเลิศสกุล)

นักวิชาการตรวจสอบภายใน

- ลงนามแล้ว
- เสนออธิบดีกรมอนามัย

มนป

(นางสาวอรุณี มนปรัตน์)

นักวิชาการตรวจสอบภายในชำนาญการพิเศษ
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน

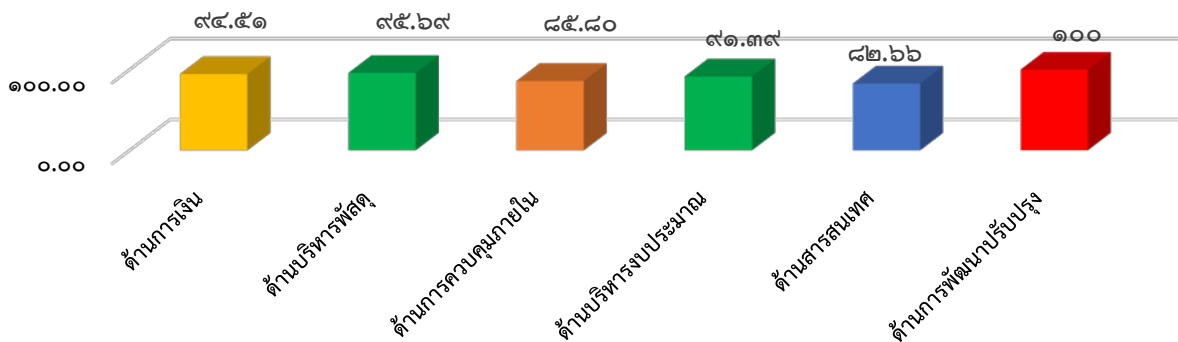
บทสรุปผู้บริหาร (Executive Summary)
รายงานสรุปผลการปรับปรุง เพื่อพัฒนาองค์กร (Corrective Action Request Summary Report)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

กลุ่มตรวจสอบภายใน ได้ดำเนินการสรุปผลการตรวจสอบและประเมินผลการตรวจสอบเบื้องต้นด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Audit Checklist) ของหน่วยงานสังกัดกรมอนามัย จำนวน ๓๖ หน่วยงาน ซึ่งเป็นการสอบทานระบบควบคุมภายในทั้ง ๕ ด้าน ประกอบด้วย ด้านการเงิน (Financial) ด้านการบริหารพัสดุ (Procurement Management) ด้านการควบคุมภายใน (Internal Control) ด้านการบริหารงบประมาณ (Management) และด้านสารสนเทศ (Information Technology) โดยดำเนินการแจ้งผลการประเมินฯ ให้แก่หน่วยงานสังกัดกรมอนามัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับไปปรับปรุง พัฒนาองค์กร จัดให้มีระบบควบคุมภายในให้เพียงพอ เหมาะสมและกำหนดให้หัวหน้าอำนวยการของหน่วยงาน จัดทำรายงานผลการปรับปรุง เพื่อพัฒนาองค์กร (Corrective Action Request Report) พร้อมแนบไฟล์เอกสารประกอบการแก้ไขเสนอผู้อำนวยการรับรองรายงานฯ พร้อมนำเข้าข้อมูลในระบบ Audit Checklist ภายในวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๗ นั้น

กลุ่มตรวจสอบภายในได้กำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มเติม ด้านที่ ๖ ด้านการพัฒนาปรับปรุง โดยกำหนด ๒ ประเด็น คือ ๑) การนำเทคโนโลยี/นวัตกรรม/การสร้างการเรียนรู้ร่วมกันมาช่วยในการจัดให้มีระบบควบคุมภายใน และ ๒) ผลการตรวจสอบภายในของผู้ตรวจสอบภายใน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗ เพื่อให้เป็นข้อมูลที่สะท้อนระบบการควบคุมภายในที่แท้จริง โจจากผลการประเมินการปรับปรุง พัฒนาองค์กร จำนวน ๖ ด้าน สรุปผลภาพรวม ดังนี้

ผลการปรับปรุง เพื่อพัฒนาองค์กร (Corrective Action Request Report)

ภาพรวมกรมอนามัย จำนวน ๖ ด้าน

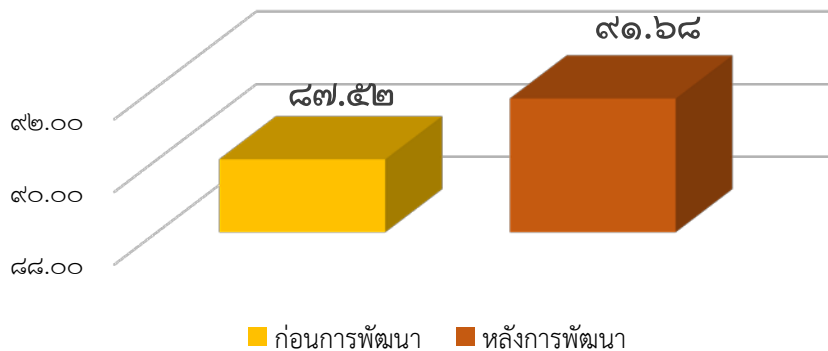

การปรับปรุง เพื่อพัฒนาองค์กรในระบบ Audit Checklist

สรุปผลการประเมินภาพรวม ผลการประเมินภาพรวมจากการปรับปรุง เพื่อพัฒนาองค์กร จำนวน ๓๖ หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๖๘ อยู่ในระดับ **ดี** จากการสอบทานข้อมูล ผลคะแนนในแต่ละด้านคิดเป็นร้อยละ ดังนี้ ด้านการเงิน ร้อยละ ๙๔.๕๑ ด้านบริหารพัสดุ ร้อยละ ๙๕.๖๘ ด้านการควบคุมภายใน ร้อยละ ๘๕.๘๐ ด้านการบริหารงบประมาณ ร้อยละ ๙๑.๓๙ ด้านสารสนเทศ ร้อยละ ๘๒.๖๖ และด้านการพัฒนาปรับปรุง ร้อยละ ๑๐๐ จะเห็นได้ว่าด้านการพัฒนาปรับปรุงภาพรวมกรมอนามัย อยู่ในระดับ **ดีมาก** หน่วยงานมีการเร่งปรับปรุงกระบวนการงานที่พบจุดเสี่ยง หรือจุดอ่อนของการปฏิบัติงาน เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กร ถูกต้องตามระเบียบ และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายของหน่วยงาน รวมทั้งภาพรวมของกรมอนามัยได้เป็นอย่างดี

จากการเปรียบเทียบผลการประเมินระบบควบคุมภายในเบื้องต้นก่อนการพัฒนาและผลการประเมินฯ หลังการพัฒนา พบว่า

ผลการประเมินตนเองเบื้องต้นเปรียบเทียบกับผลการพัฒนาปรับปรุงองค์กร ปี ๒๕๖๗

ผลการประเมินในภาพรวมก่อน-หลังการปรับปรุงพัฒนาองค์กรภาพรวมกรมอนามัย มีจำนวนเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๔.๑๖ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหน่วยงานมีการเร่งปรับปรุงจุดเสี่ยง หรือจุดอ่อนของแต่ละการดำเนินงานในแต่ละด้าน เพื่อลดความเสี่ยงหรือข้อผิดพลาดอันจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อองค์กร โดยมีการประชุมเรียนรู้ร่วมกันภายในหน่วยงาน มีการกำหนดเป้าหมาย นวัตกรรม การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงองค์กร บุคลากรทุกระดับมีการเข้าถึงข้อมูลและสร้างแรงกระตุ้น แรงจูงใจให้เกิดการปรับปรุงภายในองค์กรร่วมกัน ทั้งนี้ บางหน่วยงานอาจจะต้องมีบางกิจกรรมที่ต้องใช้ระยะเวลาในการพัฒนาปรับปรุงองค์กร บุคลากรอาจจะต้องเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามระเบียบ หลักเกณฑ์ รายละเอียดดังนี้

ด้านการเงินและบัญชี (Financial) มีประเด็นความเสี่ยงที่สำคัญ เช่น การจัดทำรายงานฐานะเงินทอรองราชการ รายงานงบบุคลากรยอดเงินฝากธนาคาร การบันทึกบัญชีบางรายการที่ยังไม่เป็นไปตามนโยบายและมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ซึ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อให้ก่อเกิดช่องโหว่ที่รายงานการเงินทั้งหน่วยงาน และภาพรวมกรมอนามัยขาดความน่าเชื่อถือ เนื่องจากบางหน่วยงานมีการปรับเปลี่ยนบุคลากรด้านการเงินบัญชีบ่อยครั้ง ความรู้ความเข้าใจของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับระเบียบการเงิน บัญชี ยังมีความคลาดเคลื่อน อีกทั้งไม่ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติหรือนโยบายด้านบัญชีของกรมอนามัยที่ชัดเจน

ข้อเสนอแนะ : กรมอนามัยควรจัดให้มีแนวทางหรือคู่มือการปฏิบัติงานด้านการเงิน นโยบายบัญชีในภาพรวมของกรมอนามัย พร้อมแจ้งเวียนให้ผู้ปฏิบัติรับทราบและถือปฏิบัติร่วมกัน ผู้บริหารของหน่วยงานควรให้ความสำคัญในการจัดให้มีระบบการควบคุมภายในด้านการเงินบัญชีให้เพียงพอ เหมาะสม ผู้ตรวจสอบภายในประจำหน่วยงานควรเข้ามามีส่วนร่วมในการทบทวน ปรับปรุงระบบควบคุมภายใน และสอบทานการปฏิบัติงานในแต่ละด้านเป็นประจำสม่ำเสมอ พร้อมกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อลดความเสี่ยงหรือข้อผิดพลาดจากการดำเนินงานที่ไม่เป็นไปตามระเบียบ หรือศึกษาแนวทาง มาตรการของกลุ่มตรวจสอบภายในเป็นแนวทางการปฏิบัติงาน

๑. ด้านการบริหารพัสดุ (Procurement Management) ประเด็นความเสี่ยงสำคัญ คือ การจัดทำแผนจัดซื้อจัดจ้างภายใต้การดำเนินงานโครงการทุกแหล่งเงิน แต่ไม่มีการปรับแผนฯ เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินงานจัดซื้อจัดจ้าง ทำให้จำนวนการสั่งซื้อที่ประมาณการไว้ต้นปีงบประมาณ ไม่สอดคล้องกับแผนการดำเนินงานจัดซื้อจัดจ้างจริง ซึ่งอาจกระทบต่อจำนวนเงินของการเบิกจ่าย ยากต่อการบริหารงบประมาณของหน่วยงาน สาเหตุเกิดจากความเข้าใจคลาดเคลื่อนของผู้ปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะ : ผู้บริหารหน่วยงานควรมีการติดตามแผนการจัดซื้อจัดจ้างที่อยู่ภายใต้การดำเนินงานโครงการ ให้มีความสอดคล้องกับแผนที่ได้กำหนดไว้ในต้นปีงบประมาณ ใช้เป็นข้อมูลในการบริหารงบประมาณของหน่วยงาน สำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุควรรวบรวมแผนความต้องการใช้พัสดุทุกกลุ่มงาน ทุกแหล่งเงิน เสนอผู้มีอำนาจลงนามเผยแพร่เว็บไซต์ของหน่วยงาน บันทึกระบบแผนผลการจัดซื้อจัดจ้างกรมอนามัยให้ครบถ้วน

๒. ด้านการควบคุมภายใน (Internal Control) พบประเด็นความเสี่ยงสำคัญ ได้แก่ การจัดทำรายงานการประเมินผลระบบควบคุมภายในไม่ครบถ้วน ไม่ครอบคลุมภารกิจสำคัญของหน่วยงาน การระบุรายละเอียดข้อมูลสำคัญในรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในไม่ถูกต้อง ไม่มีการสรุปผลการประเมินและข้อคิดเห็นของคณะกรรมการ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะสามารถทราบได้ว่าขั้นตอนการควบคุมภายในที่ได้กำหนดไว้ นั้นมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลแท้จริงหรือไม่ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อ การประเมินผลระบบการควบคุมภายในภาพรวม กรมอนามัยไม่ครอบคลุมภารกิจสำคัญ ขาดข้อมูลสำคัญที่จะช่วยให้การบริหารงานอาจมีความคลาดเคลื่อน เนื่องจากคณะกรรมการระบบควบคุมภายในระดับกรมไม่ได้กำหนดแนวทาง แนวปฏิบัติ หรือชี้แจง สื่อสารนโยบายการควบคุมภายในให้ทุกหน่วยงานทราบอย่างชัดเจน คณะกรรมการประเมินผลฯ ระดับหน่วยงานมีการปรับเปลี่ยนผู้ปฏิบัติงานเป็นประจำ อีกทั้งความรู้ความเข้าใจในการประเมินระบบควบคุมภายในยังคลาดเคลื่อน

ข้อเสนอแนะ : คณะกรรมการประเมินผลระบบควบคุมภายในระดับกรมอนามัย ควรกำหนดนโยบายแนวทาง/แนวปฏิบัติการประเมินผลระบบควบคุมภายใน กรมอนามัยให้ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร และชี้แจง สื่อสารให้ทุกหน่วยงานสร้างความเข้าใจอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งให้ความรู้หรือแนวทางการประเมินระบบควบคุมภายในแก่ผู้ปฏิบัติงานเป็นประจำทุกปี ผู้บริหารทุกหน่วยงานควรให้ความสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมการควบคุมภายในให้ครอบคลุมภารกิจสำคัญ บุคลากรทุกกลุ่มงานควรเข้ามามีส่วนร่วมประเมินระบบควบคุมภายใน รวมทั้งคณะกรรมการประเมินผลฯ ของหน่วยงานควรศึกษาหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ หรือแนวทางการประเมินระบบควบคุมภายในจากผู้เชี่ยวชาญหรือคู่มือฯ ของกลุ่มตรวจสอบภายใน เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นได้ว่าการดำเนินงานของหน่วยงานมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ช่วยป้องกันหรือลดความเสี่ยงจากความผิดพลาด หรือการกระทำที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต

๓. ด้านการบริหารงบประมาณ (Budget Management) การควบคุมภายในเบื้องต้นด้านการบริหารงบประมาณไม่พบความเสี่ยงที่สำคัญ การจัดทำแผนปฏิบัติการ แผนการใช้จ่ายเงิน การจัดทำทะเบียนคุม หน่วยงานมีการกำกับติดตามของผู้บริหารระดับสูงเป็นประจำทุกเดือน และกำหนดให้เป็นตัวชี้วัดในคำรับรองการปฏิบัติงาน หน่วยงาน มีการรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณในการประชุมผู้บริหาร กรมอนามัยเป็นประจำ

๔. ด้านสารสนเทศ (Information Technology) พบประเด็นความเสี่ยงสำคัญ คือ การสร้างความตระหนักรู้เรื่องการเข้าใช้งานสารสนเทศกรมอนามัย ตามแนวนโยบายด้านความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศ กรมอนามัยกำหนดอย่างเคร่งครัด อีกทั้งควรมีการสร้างการเรียนรู้ร่วมกันในเรื่องทักษะทางดิจิทัล ที่ควรจะมีการจัดทำแผนการพัฒนาทักษะบุคลากรทั่วทั้งองค์กร เพื่อให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการดิจิทัล กรมอนามัย และยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาบุคลากรด้านดิจิทัล และการสร้างความมั่นคงปลอดภัยด้านการเข้าถึงพื้นที่เครือข่ายสารสนเทศทางกายภาพของหน่วยงาน โดยอาจจะต้องมีการทบทวนและตรวจสอบความปลอดภัยของพื้นที่เครือข่ายสารสนเทศอยู่เป็นประจำสม่ำเสมอ การกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ดูแลระบบ ผู้รับผิดชอบต่อการรับมือภัยคุกคามทางไซเบอร์ของหน่วยงานให้ชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านสารสนเทศของกรมอนามัยเป็นแนวทางเดียวกัน

๕. การดำเนินงานของระบบการประเมินการตรวจสอบเบื้องต้นผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Audit Checklist) ยังพบประเด็นในการปรับปรุง เช่น ผู้นำเข้าข้อมูลและหัวหน้าอำนวยการซึ่งเป็นผู้สอบทานโดยส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจ

การทำงานในระบบ เนื่องจากมีการปรับเปลี่ยนผู้รับผิดชอบในระหว่างปี การส่งต่องานอาจยังไม่มีอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลบางหน่วยงานในด้านการพัฒนาปรับปรุง ยังไม่มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรม ทั้งนี้กลุ่มตรวจสอบภายในจะดำเนินการพัฒนา ปรับปรุงระบบฯ ให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

๕.๑ พัฒนาระบบฯ ให้ง่ายต่อการใช้งานแก่ผู้ปฏิบัติงาน มีข้อมูล ข้อเสนอแนะ แนวทางปฏิบัติในระบบคืนกลับได้อย่างรวดเร็ว และจะปรับปรุงคู่มือการใช้งานระบบฯ ให้เข้าใจง่าย รวมทั้งให้ความรู้ จัดการอบรมในการควบคุมภายในแต่ละด้าน และวิธีการเข้าใช้งานในระบบฯ ให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน หัวหน้าอำนาจการ ผู้บริหารหน่วยงาน

๕.๒ การปรับปรุงหัวข้อการประเมิน เช่น ด้านการเงิน ด้านการบริหารพัสดุ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการควบคุมภายใน และด้านสารสนเทศ เรื่องที่สำคัญที่มีโอกาสทำให้เกิดความเสี่ยงที่กระทบต่อการดำเนินงานของหน่วยงานของกรมอนามัย เพื่อเป็นข้อมูลให้กับกรมอนามัยในการกำหนดนโยบาย มาตรการในการดำเนินงาน มาตรการป้องกันการทุจริต และเป็นข้อมูลในการประเมินความเสี่ยงเพื่อการวางแผนการตรวจสอบของกลุ่มตรวจสอบภายในต่อไป

รายงานสรุปผลการปรับปรุง เพื่อพัฒนาองค์กร (Corrective Action Request Report)

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

ตามหนังสือกลุ่มตรวจสอบภายใน ที่ สธ ๐๙๒๕.๐๓/๔๓๗ ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๗ เรื่อง รายงานผลการประเมินการตรวจสอบภายในเบื้องต้นด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Audit Checklist) ของหน่วยงานสังกัดกรมอนามัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ กลุ่มตรวจสอบภายในได้สรุปผลการประเมินการตรวจสอบเบื้องต้นด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Audit Checklist) ของหน่วยงานสังกัดกรมอนามัย จำนวน ๓๖ หน่วยงาน ผลการประเมินภาพรวม คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๕๒ มีระบบการควบคุมภายในระดับ ดี ซึ่งหน่วยงานต้องดำเนินการปรับปรุง แก้ไข จัดให้มีระบบควบคุมภายในที่เพียงพอ เหมาะสม สรุปผลการประเมิน ดังนี้

๑) ด้านการเงิน (Financial) การจัดทำคำสั่งแต่งตั้งผู้ปฏิบัติงานด้านการเงิน บัญชียังไม่เป็นปัจจุบัน การกำหนดบทบาทหน้าที่ในบางคำสั่งยังไม่มีความชัดเจน ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีทำหน้าที่รับเงินอีกหน้าที่หนึ่ง ไม่ได้แบ่งแยกหน้าที่ระหว่างกัน การจัดทำรายงานเงินทรองราชการยังไม่ถูกต้อง เช่น การบันทึกรับ-จ่ายทะเบียนคุมเงินทรองราชการ การจัดทำรายงานฐานะเงินทรองราชการ ทะเบียนคุมต่างๆ เป็นต้น การกำหนดมาตรการจัดเก็บรักษาสมุดเช็ค มาตรการบริหารลูกหนี้เงินยืม บางหน่วยงานยังไม่มีมาตรการเป็นลายลักษณ์อักษร การจัดทำผังการปฏิบัติงานไม่ได้กำหนดจุดเสี่ยง จุดควบคุมที่สำคัญ ซึ่งอาจเป็นช่องโหว่ให้การปฏิบัติงานไม่ถูกต้อง

๒) ด้านการบริหารพัสดุ (Procurement Management) คำสั่งแต่งตั้งผู้ปฏิบัติงานพัสดุที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมคลังพัสดุบางหน่วยงานไม่เป็นปัจจุบัน การกำหนดบทบาทหน้าที่ในคำสั่งยังไม่มีความชัดเจน การรายงานผลการตรวจสอบพัสดุประจำปีบางหน่วยงานล่าช้า

๓) ด้านการควบคุมภายใน (Internal Control) การประเมินผลระบบควบคุมภายในบางหน่วยงาน ไม่ได้มีการประชุมร่วมกันของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน การระบุความเสี่ยง และวิเคราะห์ความเสี่ยงในบางกระบวนการยังไม่ชัดเจน การจัดทำรายงานผลการประเมินการควบคุมภายในยังไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน เช่น การจัดทำรายงานแบบ ปค.๕ ส่วนงานย่อย รายงานติดตาม ปค.๕ ส่วนงานย่อยไม่ได้ระบุข้อมูลภารกิจสำคัญตามโครงสร้างหน่วยงาน การกำหนดวันที่ติดตามแล้วเสร็จ และการระบุข้อมูลผลการประเมินรวมทั้งให้ข้อคิดเห็นจากการติดตามในแต่ละกระบวนการ เป็นต้น การจัดทำ Flow Chart ยังไม่ครอบคลุมทุกภารกิจหลักตามโครงสร้างของหน่วยงาน และกระบวนการตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการระดับกรมกำหนด บุคลากรยังไม่เข้าใจวิธีการประเมินการควบคุมภายในที่ถูกต้อง

๔) ด้านบริหารงบประมาณ (Budget Management) การบันทึกรายละเอียดทะเบียนคุมงบประมาณไม่ครบถ้วน ผู้นำเข้าข้อมูลบางหน่วยงานแนบเอกสารประกอบการประเมินในระบบ Audit Checklist ไม่ครบถ้วน ซึ่งส่งผลกระทบต่อคะแนนการประเมินในภาพรวม

๕) ด้านสารสนเทศ (Information Technology) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในเรื่องแนวนโยบายและแนวปฏิบัติด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยกรมอนามัย รวมถึงการสร้างความรู้การใช้สารสนเทศ ยังไม่ครอบคลุมบุคลากรหน่วยงาน ระบบการควบคุมการเข้าถึงห้องเครือข่ายคอมพิวเตอร์ทางกายภาพและการจัดให้มีอุปกรณ์ควบคุมป้องกันภัยต่างๆ สำหรับพื้นที่ศูนย์สารสนเทศยังไม่เพียงพอ ไม่ได้กำหนดสิทธิผู้เข้าถึงห้องเครือข่าย (Server Room) เช่น การตรวจสอบสภาพพร้อมใช้งานของถังดับเพลิง การใช้ถังดับเพลิงที่ไม่เหมาะสมกับห้องพื้นที่สารสนเทศ เป็นต้น ระบบการควบคุมการใช้งานอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ยังไม่เพียงพอ การกำหนดมาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวกับสารสนเทศยังไม่เป็นลายลักษณ์อักษร

จากผลการประเมินพบว่าสาเหตุเกิดจากบุคลากร ผู้ปฏิบัติงานความเข้าใจ หลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติ ระเบียบต่างๆ คลาดเคลื่อน ขาดอัตรากำลังคนด้านการเงิน บัญชี รวมถึงการสับเปลี่ยนหมุนเวียนผู้ปฏิบัติงานด้านการควบคุมภายใน และการสื่อสารภายในหน่วยงานขาดความต่อเนื่อง เหล่านี้ซึ่งมีผลต่อระบบการควบคุมภายในของหน่วยงานที่จะไม่สามารถป้องกันการทุจริต การลดข้อผิดพลาดการปฏิบัติงานและส่งผลกระทบต่อระบบการควบคุมภายในภาพรวมกรมอนามัยด้วย เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องตามระเบียบ หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง จึงกำหนดให้หน่วยงานที่ต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไข จัดทำรายงานผลการปรับปรุงพัฒนาองค์กร (Corrective Action Request Report) พร้อมแนบเอกสารหลักฐานนำเข้าไปในระบบ Audit Checklist เพื่อประกอบการแก้ไขให้แก่กลุ่มตรวจสอบภายใน ภายในวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๗ นั้น

ในการนี้ กลุ่มตรวจสอบภายในได้กำหนดหลักเกณฑ์การปรับปรุงพัฒนาองค์กรจาก Corrective Action Request Report และรายงานผลการตรวจสอบภายใน ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๗ ของกลุ่มตรวจสอบภายใน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทุกหน่วยงานมีระบบการควบคุมภายในทั้ง ๕ ด้าน เพียงพอ เหมาะสม เกิดการพัฒนา ระบบการปฏิบัติงาน สนับสนุนให้เกิดนวัตกรรมต่างๆ การสร้างการเรียนรู้ร่วมกันภายในและภายนอกองค์กร เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยในการปฏิบัติงาน การป้องกันการปฏิบัติงานที่อาจมีความเสี่ยงก่อให้เกิดการทุจริต หรือส่งผลกระทบต่อเสียหายแก่องค์กร อีกทั้งยังเป็นข้อมูลสารสนเทศให้แก่คณะกรรมการติดตามประเมินผลระบบควบคุมภายใน กรมอนามัย กำหนดแนวนโยบายการควบคุมภายใน ข้อมูลด้านการเงิน พัสดุ การบริหารงบประมาณ ด้านสารสนเทศ สำหรับเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้กับทุกหน่วยงาน รวมทั้งเป็นข้อมูลประเมินความเสี่ยงแต่ละหน่วยงานเพื่อการวางแผนการตรวจสอบภายในต่อไป

๑. สิ่งที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนด (Non Conformity)

จากการผลการประเมินการปรับปรุงพัฒนาองค์กรจาก Corrective Action Request Report ของหน่วยงานสังกัดกรมอนามัย จำนวน ๓๖ หน่วยงาน โดยวิเคราะห์จากปัญหารุนแรง (Major CAR) ปัญหาไม่รุนแรง (Minor CAR) ข้อสังเกตที่ต้องติดตาม (Observation) ประกอบด้วย ด้านการเงิน ด้านการบริหาร พัสดุ ด้านการควบคุมภายใน และด้านการบริหารงบประมาณ สามารถสรุปผล ดังนี้

ระดับการประเมินการควบคุมภายใน ๕ ด้าน	จำนวนหน่วยงาน				
	ด้านการเงิน	ด้านบริหารพัสดุ	ด้านการควบคุมภายใน	ด้านการบริหารงบประมาณ	ด้านสารสนเทศ
ระดับ ๑ ต่ำกว่าร้อยละ ๕๙	-	-	-	-	๔
ระดับ ๒ ร้อยละ ๖๐ - ๖๙	-	-	๓	๑	๑
ระดับ ๓ ร้อยละ ๗๐ - ๗๙	๑	๑	๓	๓	๔
ระดับ ๔ ร้อยละ ๘๐ - ๘๙	๕	๕	๑๕	๔	๙
ระดับ ๕ ร้อยละ ๙๐ - ๑๐๐	๓๐	๓๐	๑๕	๒๘	๑๘
รวมทั้งสิ้น	๓๖	๓๖	๓๖	๓๖	๓๖

๑) ปัญหารุนแรง (Major CAR) หมายถึง ปัญหา หรือ ข้อตรวจพบที่ขาดขั้นตอนที่สำคัญ ไม่ปฏิบัติตามขั้นตอน หรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบและรุนแรงต่อการดำเนินงานองค์กร ได้แก่

๑.๑) ด้านการเงิน (Financial) ระบบการบริหารเงินตราของราชการ การบันทึกการรับ-จ่ายในทะเบียนคุมเงินตราของราชการ ไม่ได้กำหนดมาตรการดูแลเก็บรักษาสมุดเช็คที่ยังไม่ได้ใช้ การจัดทำบัญชีเงินฝากธนาคารไม่ถูกต้อง ส่งผลกระทบต่อรายงานการเงินภาพรวมของกรมอนามัย การจัดทำทะเบียนคุมบัญชีเงินฝากธนาคารให้ครบถ้วนทุกบัญชี และไม่ได้สอบทานรายการเคลื่อนไหวบัญชีเงินฝากธนาคารเป็นประจำ เนื่องจากเจ้าหน้าที่การเงินไม่ได้สอบทานรายการความครบถ้วนถูกต้อง จากข้างต้นส่งผลกระทบบอกจะทำให้เกิดการทุจริตรายงานการเงินภาพรวมกรมอนามัยขาดความน่าเชื่อถือ

๑.๒) ด้านการบริหารพัสดุ (Procurement Management) คำสั่งแต่งตั้งผู้ปฏิบัติงานพัสดุที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมคลังพัสดุบางหน่วยงานไม่เป็นปัจจุบัน การกำหนดบทบาทหน้าที่ในคำสั่งยังไม่มีข้อความชัดเจน การรายงานผลการตรวจสอบพัสดุประจำปีบางหน่วยงานล่าช้า

๑.๓) ด้านการควบคุมภายใน (Internal Control) การประเมินผลระบบควบคุมภายในบางหน่วยงานไม่ได้มีการประชุมร่วมกันของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน การระบุความเสี่ยง และวิเคราะห์ความเสี่ยงในบางกระบวนการยังไม่ชัดเจน การจัดทำรายงานผลการประเมินการควบคุมภายในยังไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน เช่น การจัดทำรายงานแบบ ปค.๕ ส่วนงานย่อย รายงานติดตาม ปค.๕ ส่วนงานย่อยไม่ได้ระบุข้อมูลภารกิจสำคัญตามโครงสร้างหน่วยงาน การกำหนดวันที่ติดตามแล้วเสร็จ และการระบุข้อมูลผลการประเมินรวมทั้งให้ข้อคิดเห็นจากการติดตามในแต่ละกระบวนการ เป็นต้น การจัดทำ Flow Chart ยังไม่ครอบคลุมทุกภารกิจหลักตามโครงสร้างของหน่วยงาน และกระบวนการตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการระดับกรมกำหนดบุคลากรยังไม่เข้าใจวิธีการประเมินการควบคุมภายในที่ถูกต้อง

๑.๔) ด้านสารสนเทศ (Information Technology) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในเรื่องแนวนโยบายและแนวปฏิบัติด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยกรมอนามัย รวมถึงการสร้างความรู้การใช้สารสนเทศ ยังไม่ครอบคลุมบุคลากรหน่วยงาน ระบบการควบคุมการเข้าถึงห้องเครือข่ายคอมพิวเตอร์ทางกายภาพและการจัดให้มีอุปกรณ์ควบคุมป้องกันภัยต่างๆ สำหรับพื้นที่ศูนย์สารสนเทศยังไม่เพียงพอ ไม่ได้กำหนดสิทธิผู้เข้าถึงห้องเครือข่าย (Server Room) เช่น การตรวจสอบสภาพพร้อมใช้งานของถังดับเพลิง การใช้ถังดับเพลิงที่ไม่เหมาะสมกับห้องพื้นที่สารสนเทศ เป็นต้น ระบบการควบคุมการใช้งานอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ยังไม่เพียงพอ การกำหนดมาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวกับสารสนเทศยังไม่เป็นลายลักษณ์อักษร

๒) ปัญหาไม่รุนแรง (Minor CAR) หมายถึง ปัญหา ข้อตรวจพบที่มีความผิดพลาดเล็กน้อยในขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ไม่เกิดผลกระทบรุนแรงต่อองค์กร ได้แก่ ด้านการเงิน (Financial) คำสั่งผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินบัญชี ไม่เป็นปัจจุบัน และด้านการบริหารงบประมาณ (Management) การบันทึกรายละเอียดทะเบียนคุมงบประมาณ ไม่ครบถ้วน

๓) ข้อสังเกต (Observation) หมายถึง ประเด็น ข้อตรวจพบที่ต้องมีการติดตาม ควบคุม กำกับ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาอุปสรรคต่อการดำเนินงานองค์กรในอนาคตต่อไป คือ การนำเข้าข้อมูลในระบบ Audit Checklist ไม่ถูกต้องตามหัวข้อการประเมินกำหนด โดยผู้นำเข้าข้อมูลในแต่ละด้าน เข้าใจคลาดเคลื่อนในการนำเข้าเอกสารประกอบการตอบแบบประเมินในระบบฯ อีกทั้งผู้สอบทานไม่ได้ดำเนินการสอบทานข้อมูลด้วยตนเอง แต่มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ผู้นำเข้าข้อมูลดำเนินการสอบทานความครบถ้วนถูกต้องในการยืนยันข้อมูล ส่งผลกระทบต่อข้อมูลการประเมินระบบควบคุมภายในเบื้องต้นแต่ละหน่วยงานมีความคลาดเคลื่อนไม่ตรงกับข้อเท็จจริง และส่งผลให้ไม่อาจป้องกันการทุจริตได้ทันทั่วถึง

๒. สาเหตุ (Cause) สรุปลสาเหตุของการเกิดช่องว่างที่ได้จากการประเมินการตรวจสอบเบื้องต้นด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Audit Checklist) และการปรับปรุงพัฒนาองค์กรจาก Corrective Action Request Report สามารถวิเคราะห์ได้ ๓ ประเภท ดังนี้

๑. บุคลากร (People) : การปรับเปลี่ยนผู้รับผิดชอบ ผู้ปฏิบัติงานมีการโยกย้ายงานบ่อยครั้ง เจ้าหน้าที่ด้านการเงิน บัญชี ด้านพัสดุของหน่วยงานมีไม่เพียงพอ จึงให้บุคลากรทำหน้าที่งานอื่น มาดำเนินการแทน ซึ่งบุคลากรผู้ปฏิบัติงานเหล่านั้นยังเข้าใจระเบียบ หลักเกณฑ์ แนวทางต่างๆ คลาดเคลื่อน

๒. วิธีการ (Process) : การถ่ายโอนงาน การส่งต่องานขาดความต่อเนื่อง ไม่มีผู้สอบทานความครบถ้วนถูกต้อง ผู้ปฏิบัติงานยังเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการกำหนดระบบควบคุมภายในของการปฏิบัติงานต่างๆ ไม่ได้ดำเนินการตามแนวทาง คู่มือ ระเบียบต่างๆ ที่กำหนดไว้ อีกทั้งการประเมินด้านสารสนเทศในระดับรายหน่วยงานยังเป็นเรื่องใหม่ที่ไม่เคยมีการประเมินมาก่อน จึงทำให้ผู้ปฏิบัติงานและวิธีการประเมินยังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนระหว่างผู้ตรวจสอบภายใน ผู้ประเมิน และผู้สอบทานข้อมูลการประเมิน

๓. การสื่อสาร (Communication) : การสื่อสารด้านการปฏิบัติงานขาดความต่อเนื่อง ขาดการสื่อสารในเรื่องของการจัดทำรายงานประจำปีตามที่กรมบัญชีกลางกำหนด กองคลังผู้รับผิดชอบในภาพรวมการจัดทำรายงานการเงินกรมอนามัย ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ หรือมาตรฐาน แนวทางการจัดทำงบการเงินนำส่งกรมบัญชีกลางให้แก่หน่วยงานภูมิภาคครบถ้วน และถือปฏิบัติโดยทั่วกัน

๓. การแก้ไขปัญหา (Solution)

จากรายงานการปรับปรุง พัฒนาองค์กร (Corrective Action Request Report : CAR Report) แต่ละหน่วยดำเนินการ ดังนี้

๑. หน่วยงานดำเนินการแก้ไข ปรับปรุง โดยจัดให้มีระบบควบคุมภายในให้ครอบคลุมกระบวนการงานต่างๆ ภายในหน่วยงาน โดยตรวจสอบจากข้อมูลในระบบ Audit Checklist ว่าส่วนงานใดบ้างที่ต้องเพิ่มจุดควบคุม ผู้สอบทานต่างๆ การจัดทำคำสั่งผู้ส่งจ่ายเช็คให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริง กำหนดมาตรฐาน/มาตรการด้านการปฏิบัติงาน พร้อมแจ้งเวียนให้บุคลากรในหน่วยงานรับทราบ และถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

๒. จัดให้มีการประชุมร่วมกันภายในหน่วยงาน เพื่อชี้แจง สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานให้ถูกต้องตามระเบียบ และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน สื่อสารประชาสัมพันธ์ผ่านทางสื่อออนไลน์

๓. กำหนดให้มีการกำกับติดตาม มอบหมายให้หัวหน้าอำนวยการ ทำหน้าที่สอบทานความครบถ้วนถูกต้อง กำกับ ติดตามการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบ หลักเกณฑ์กำหนด และรายงานให้แก่ผู้บริหารหน่วยงานทราบเป็นระยะ ๆ

๔. การป้องกันมิให้เกิดซ้ำ (Corrective Action Plan)

หน่วยงานได้กำหนดวิธีการป้องกันมิให้เกิดซ้ำ โดยจัดให้มีการตรวจสอบการปฏิบัติงานตาม SOP กำหนด ให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานศึกษาทำความเข้าใจระเบียบ หลักเกณฑ์ แนวปฏิบัติต่างๆ ให้ถูกต้อง โดยอาจขอคำแนะนำจากกลุ่มตรวจสอบภายในหรือผู้เชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง กำหนดแผนการติดตามการดำเนินงานในแต่ละด้านอยู่เป็นระยะๆ เสนอให้ผู้บริหารทราบด้วย เพื่อเป็นข้อมูลในการกำกับ ติดตามบริหารงานของหน่วยงานให้มีระบบควบคุมภายในที่ดี เพียงพอ สอดคล้องกับการปฏิบัติงานตามแนวทาง ระเบียบ หลักเกณฑ์กำหนด

๕. การประเมินรายงานการปรับปรุง พัฒนางองค์กร (Corrective Action Request Report : CAR Report)

จากข้อมูลข้างต้นกลุ่มตรวจสอบภายในได้กำหนดหลักเกณฑ์ โดยนำข้อมูลการปรับปรุงพัฒนางองค์กรและผลการตรวจสอบภายใน จากการเข้าตรวจสอบหน่วยงานปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ของผู้ตรวจสอบภายใน กรมอนามัย เพื่อประเมินผลการปรับปรุงพัฒนางองค์กรของหน่วยงานสังกัดกรมอนามัย ประกอบด้วย

๑. ด้านการปรับปรุง พัฒนางองค์กรหน่วยงานสังกัดกรมอนามัย จากรายงานการปรับปรุง พัฒนางองค์กร (Corrective Action Request Report : CAR Report)

คะแนน	เกณฑ์การให้คะแนน
๒	มีการพัฒนา กำหนดเป้าหมาย นวัตกรรม การนำเทคโนโลยีมาใช้
๑	มีการปรับปรุงและมีเอกสารการปรับปรุงประกอบครบถ้วน
๐	ไม่มีการดำเนินการ

วัตถุประสงค์ เพื่อการปรับปรุงระบบการควบคุมภายในเบื้องต้น ๕ ด้าน เพียงพอ เหมาะสมกับหน่วยงานรวมทั้งเกิดการพัฒนาหรือมีการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการพัฒนาระบบการควบคุมภายในของหน่วยงาน

ปัจจัยความเสี่ยง

- ๑) ไม่ได้มีการปรับปรุง พัฒนาระบบอย่างแท้จริง ในประเด็นที่พบ
- ๒) ขาดการมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงานในการปรับปรุง พัฒนาระบบการควบคุมภายในและการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องจากหัวหน้างาน ผู้บริหารของหน่วยงาน

๒. ผลการตรวจสอบภายในจากการเข้าตรวจสอบหน่วยงานสังกัดกรมอนามัย ของผู้ตรวจสอบภายใน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗

คะแนน	เกณฑ์การให้คะแนน
๒	ประเด็นข้อตรวจพบจากรายงานผลการตรวจสอบภายใน ๐ - ๕ ประเด็น
๑	ประเด็นข้อตรวจพบจากรายงานผลการตรวจสอบภายใน ๖ - ๑๐ ประเด็น
๐	ประเด็นข้อตรวจพบจากรายงานผลการตรวจสอบภายใน ๑๑ ประเด็นขึ้นไป ประเด็นการเรียกเงินคืน พบประเด็นการทุจริต

(หน่วยงานที่ไม่ได้รับการตรวจสอบภายใน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗ และหน่วยงานที่อยู่ระหว่างดำเนินการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบภายในเสนออธิบดี ให้ได้คะแนนเท่ากับ ๒)

วัตถุประสงค์ เพื่อทราบถึงระบบการควบคุมภายใน เพียงพอ เหมาะสม การปฏิบัติงานด้านต่างๆ ของหน่วยงาน ดำเนินการตามระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องถูกต้อง จากผลการตรวจสอบภายใน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗

ปัจจัยความเสี่ยง

ผู้ตรวจสอบภายในไม่ได้ทำการสุ่มตรวจสอบและไม่อยู่ในขอบเขตการตรวจสอบภายในที่ได้กำหนดไว้

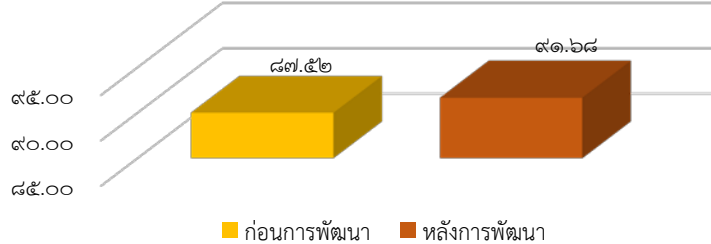
๓. หลักเกณฑ์การให้คะแนนระดับผลการดำเนินงาน การควบคุมภายใน : มี ๕ ระดับ ดังนี้

ระดับ (ร้อยละ)	ระบบการควบคุมภายใน
ร้อยละ ๙๐ - ๑๐๐	ดีมาก
ร้อยละ ๘๐ - ๘๙	ดี
ร้อยละ ๗๐ - ๗๙	ปานกลาง
ร้อยละ ๖๐ - ๖๙	น้อย
ร้อยละ ๕๙ ลงมา	น้อยที่สุด

๒. ผลการปรับปรุง เพื่อพัฒนาองค์กรภาพรวมกรมอนามัย

จากการเปรียบเทียบผลการประเมินระบบควบคุมภายในเบื้องต้นในภาพรวมก่อน-หลังการปรับปรุงพัฒนา องค์กรภาพรวมกรมอนามัย มีจำนวนเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๔.๑๖

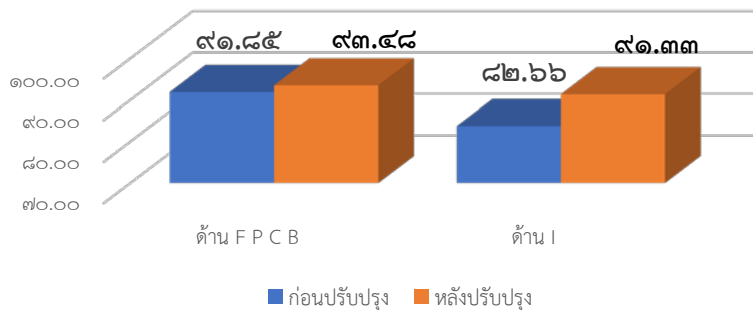
ผลการประเมินตนเองเบื้องต้นเปรียบเทียบกับผลการพัฒนาปรับปรุงองค์กร ปี ๒๕๖๗

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ กลุ่มตรวจสอบภายในได้ให้หน่วยงานจัดทำรายงานผลการพัฒนาปรับปรุง องค์กร (Corrective Action Request Report) ได้รวบรวมผลการแก้ไขของแต่ละหน่วยงาน นำมาจัดทำสรุปผล การพัฒนาและปรับปรุงองค์กร เสนอผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายในทราบ รายละเอียดดังนี้

ด้าน	ค่าเป้าหมาย KPI	คะแนนก่อนการปรับปรุง	คะแนนหลังการปรับปรุง	ผลการดำเนินงาน
ด้านการเงิน ด้านการบริหารพัสดุ ด้านการควบคุมภายใน ด้านการบริหารงบประมาณ	ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป	ร้อยละ ๙๑.๘๕	ร้อยละ ๙๓.๔๘	✓
ด้านสารสนเทศ	ร้อยละ ๖๕ ขึ้นไป	ร้อยละ ๘๒.๖๖	ร้อยละ ๙๑.๓๓	✓

ผลการปรับปรุง เพื่อพัฒนาองค์กรภาพรวมกรมอนามัย
ปี ๒๕๖๗

จากผลการประเมินผลการควบคุมภายในผ่านระบบ Audit Checklist ของหน่วยงานในสังกัดกรมอนามัย โดยผลการพัฒนาและปรับปรุงองค์กรสามารถดำเนินการได้เป็นไปตามค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ๔.๑๖ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหน่วยงานมีการเร่งปรับปรุงจุดเสี่ยง หรือจุดอ่อนของแต่ละการดำเนินงานในแต่ละด้าน เพื่อลดความเสี่ยง หรือข้อผิดพลาดอันจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อองค์กร โดยมีการประชุมเรียนรู้ร่วมกันภายในหน่วยงาน มีการ กำหนดเป้าหมาย นวัตกรรม การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงองค์กร บุคลากรทุกระดับมีการ เข้าถึงข้อมูลและสร้างแรงกระตุ้น แรงจูงใจให้เกิดการปรับปรุงภายในองค์กรร่วมกัน เพื่อให้การดำเนินงานของ องค์กร ถูกต้องตามระเบียบ และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายของหน่วยงาน รวมทั้งภาพรวมของกรม อนามัยได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ (Recommended)

กลุ่มตรวจสอบภายในได้ประเมินผลการพัฒนาปรับปรุง พัฒนาองค์กร (Corrective Action Request Report : CAR Report) ๖ ด้าน ๓๕ หน่วยงาน พบประเด็นสำคัญต้องได้รับการพัฒนา ปรับปรุง เพื่อให้ทุกหน่วยงานมีระบบการควบคุมภายในที่เพียงพอเหมาะสม ป้องกันมิให้เกิดความเสี่ยงการดำเนินงาน ป้องกันการเกิดการทุจริต ดังนี้

๑. ด้านการเงินและบัญชี (Financial) มีประเด็นความเสี่ยงที่สำคัญ เช่น การจัดทำรายงานฐานะเงินทดรองราชการ รายงานงบพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคาร การบันทึกบัญชีบางรายการที่ยังไม่เป็นไปตามนโยบายและมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ซึ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อให้เกิดช่องโหว่ที่รายงานการเงินทั้งหน่วยงาน และภาพรวมกรมอนามัยขาดความน่าเชื่อถือ เนื่องจากบางหน่วยงานมีการเปลี่ยนแปลงบุคลากรด้านการเงินบัญชีบ่อยครั้ง ความรู้ความเข้าใจของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับระเบียบการเงิน บัญชี ยังมีความคลาดเคลื่อน อีกทั้งไม่ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติหรือนโยบายด้านบัญชีของกรมอนามัยที่ชัดเจน

ข้อเสนอแนะ : กรมอนามัยควรจัดให้มีแนวทางหรือคู่มือการปฏิบัติงานด้านการเงิน นโยบายบัญชีในภาพรวมของกรมอนามัย พร้อมแจ้งเวียนให้ผู้ปฏิบัติทราบและถือปฏิบัติร่วมกัน ผู้บริหารของหน่วยงานควรให้ความสำคัญในการจัดให้มีระบบการควบคุมภายในด้านการเงินบัญชีให้เพียงพอ เหมาะสม ผู้ตรวจสอบภายในประจำหน่วยงานควรเข้ามามีส่วนร่วมในการทบทวน ปรับปรุงระบบควบคุมภายใน และสอบทานการปฏิบัติงานในแต่ละด้านเป็นประจำสม่ำเสมอ พร้อมกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อลดความเสี่ยงหรือข้อผิดพลาดจากการดำเนินงานที่ไม่เป็นไปตามระเบียบ หรือศึกษาแนวทาง มาตรการของกลุ่มตรวจสอบภายในเป็นแนวทางการปฏิบัติงาน

๒. ด้านการบริหารพัสดุ (Procurement Management) ประเด็นความเสี่ยงสำคัญ คือ การจัดทำแผนจัดซื้อจัดจ้างภายใต้การดำเนินงานโครงการทุกแหล่งเงิน แต่ไม่มีการปรับแผนฯ เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินงานจัดซื้อจัดจ้าง ทำให้จำนวนการสั่งซื้อที่ประมาณการไว้ต้นปีงบประมาณ ไม่สอดคล้องกับแผนการดำเนินงานจัดซื้อจัดจ้างจริง ซึ่งอาจกระทบต่อจำนวนเงินของการเบิกจ่าย ยากต่อการบริหารงบประมาณของหน่วยงาน สาเหตุเกิดจากความเข้าใจคลาดเคลื่อนของผู้ปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะ : ผู้บริหารหน่วยงานควรมีการติดตามแผนการจัดซื้อจัดจ้างที่อยู่ภายใต้การดำเนินงานโครงการ ให้มีความสอดคล้องกับแผนที่ได้กำหนดไว้ในต้นปีงบประมาณ ใช้เป็นข้อมูลในการบริหารงบประมาณของหน่วยงาน สำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุควรรวบรวมแผนความต้องการใช้พัสดุทุกกลุ่มงาน ทุกแหล่งเงิน เสนอผู้มีอำนาจลงนามเผยแพร่เว็บไซต์ของหน่วยงาน บันทึกระบบแผนผลการจัดซื้อจัดจ้างกรมอนามัยให้ครบถ้วน

๓. ด้านการควบคุมภายใน (Internal Control) พบประเด็นความเสี่ยงสำคัญ ได้แก่ การจัดทำรายงานการประเมินผลระบบควบคุมภายในไม่ครบถ้วน ไม่ครอบคลุมภารกิจสำคัญของหน่วยงาน การระบุรายละเอียดข้อมูลสำคัญในรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในไม่ถูกต้อง ไม่มีการสรุปผลการประเมินและข้อคิดเห็นของคณะกรรมการ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะสามารถทราบได้ว่าขั้นตอนการควบคุมภายในที่ได้กำหนดไว้ นั้นมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพแท้จริงหรือไม่ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประเมินผลระบบการควบคุมภายในภาพรวม กรมอนามัยไม่ครอบคลุมภารกิจสำคัญ ขาดข้อมูลสำคัญที่จะช่วยให้การบริหารงานอาจมีความคลาดเคลื่อน เนื่องจากคณะกรรมการระบบควบคุมภายในระดับกรมไม่ได้กำหนดแนวทาง แนวปฏิบัติ หรือชี้แจง สื่อสารนโยบายการควบคุมภายในให้ทุกหน่วยงานทราบอย่างชัดเจน คณะกรรมการประเมินผลฯ ระดับหน่วยงานมีการปรับเปลี่ยนผู้ปฏิบัติงานเป็นประจำ อีกทั้งความรู้ความเข้าใจในการประเมินระบบควบคุมภายในยังคงคลาดเคลื่อน

ข้อเสนอแนะ : คณะกรรมการประเมินผลระบบควบคุมภายในระดับกรมอนามัย ควรกำหนดนโยบาย แนวทาง/แนวปฏิบัติการประเมินผลระบบควบคุมภายใน กรมอนามัยให้ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร และชี้แจง สื่อสารให้ทุกหน่วยงานสร้างความเข้าใจอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งให้ความรู้หรือแนวทางการประเมินระบบควบคุม ภายในแก่ผู้ปฏิบัติงานเป็นประจำทุกปี ผู้บริหารทุกหน่วยงานควรให้ความสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมการ ควบคุมภายในให้ครอบคลุมภารกิจสำคัญ บุคลากรทุกกลุ่มงานควรเข้ามามีส่วนร่วมประเมินระบบควบคุมภายใน รวมทั้งคณะกรรมการประเมินผลฯ ของหน่วยงานควรศึกษาหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและ หลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ หรือแนวทางการประเมินระบบควบคุมภายในจาก ผู้เชี่ยวชาญหรือคู่มือฯ ของกลุ่มตรวจสอบภายใน เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นได้ว่าการดำเนินงานของหน่วยงาน มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ช่วยป้องกันหรือลดความเสี่ยงจากความผิดพลาด หรือการกระทำที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต

๔. ด้านการบริหารงบประมาณ (Budget Management) การควบคุมภายในเบื้องต้นด้านการบริหาร งบประมาณไม่พบความเสี่ยงที่สำคัญ การจัดทำแผนปฏิบัติการ แผนการใช้จ่ายเงิน การจัดทำทะเบียนคุม หน่วยงาน มีการกำกับติดตามของผู้บริหารระดับสูงเป็นประจำทุกเดือน และกำหนดให้เป็นตัวชี้วัดในคำรับรองการปฏิบัติงาน หน่วยงาน มีการรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณในที่การประชุมผู้บริหาร กรมอนามัยเป็นประจำ

๖. ด้านสารสนเทศ (Information Technology) พบประเด็นความเสี่ยงสำคัญ คือ การสร้างความ ตระหนักรู้เรื่องการเข้าใช้งานสารสนเทศกรมอนามัย ตามแนวนโยบายด้านความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศ กรม อนามัยกำหนดอย่างเคร่งครัด อีกทั้งควรมีการสร้างการเรียนรู้ร่วมกันในเรื่องทักษะทางดิจิทัล ที่ควรจะมีการจัดทำ แผนการพัฒนาทักษะบุคลากรทั่วทั้งองค์กร เพื่อให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการดิจิทัล กรมอนามัย และยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาบุคลากรด้านดิจิทัล และการสร้างความมั่นคงปลอดภัยด้านการเข้าถึงพื้นที่เครือข่ายสารสนเทศ ทางกายภาพของหน่วยงาน โดยอาจจะต้องมีการทบทวนและตรวจสอบความปลอดภัยของพื้นที่เครือข่าย สารสนเทศอยู่เป็นประจำสม่ำเสมอ การกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ดูแลระบบ ผู้รับผิดชอบต่อการรับมือภัยคุกคาม ทางไซเบอร์ของหน่วยงานให้ชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านสารสนเทศของกรมอนามัย เป็นแนวทางเดียวกัน

๕. การดำเนินงานของระบบการประเมินการตรวจสอบเบื้องต้นผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Audit Checklist) ยังพบประเด็นในการปรับปรุง เช่น ผู้นำเข้าข้อมูลและหัวหน้าอำนวยการซึ่งเป็นผู้สอบทานโดยส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจ การทำงานในระบบ เนื่องจากมีการปรับเปลี่ยนผู้รับผิดชอบในระหว่างปี การส่งรายงานอาจยังไม่มีความต่อเนื่อง อีกทั้ง การวิเคราะห์ข้อมูลบางหน่วยงานในด้านการพัฒนาปรับปรุง ยังไม่มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ กลุ่มตรวจสอบภายในจะดำเนินการพัฒนา ปรับปรุงระบบฯ ให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

๕.๑ พัฒนาระบบฯ ให้ง่ายต่อการใช้งานแก่ผู้ปฏิบัติงาน มีข้อมูล ข้อเสนอแนะ แนวทางปฏิบัติในระบบ คืบคลานได้อย่างรวดเร็ว และจะปรับปรุงคู่มือการใช้งานระบบฯ ให้เข้าใจง่าย รวมทั้งให้ความรู้ จัดการอบรมในการ ควบคุมภายในแต่ละด้าน และวิธีการเข้าใช้งานในระบบฯ ให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน หัวหน้าอำนวยการ ผู้บริหารหน่วยงาน

๕.๒ การปรับปรุงหัวข้อการประเมิน เช่น ด้านการเงิน ด้านการบริหารพัสดุ ด้านการบริหาร งบประมาณ ด้านการควบคุมภายใน และด้านสารสนเทศ เรื่องที่สำคัญที่มีโอกาสทำให้เกิดความเสี่ยงที่กระทบต่อการ ดำเนินงานของหน่วยงานของกรมอนามัย เพื่อเป็นข้อมูลให้กับกรมอนามัยในการกำหนดนโยบาย มาตรการในการ ดำเนินงาน มาตรการป้องกันการทุจริต และเป็นข้อมูลในการประเมินความเสี่ยงเพื่อการวางแผนการตรวจสอบของ กลุ่มตรวจสอบภายในต่อไป

ภาคผนวก